

Testinstituten to the test

Testinstituten niet gebukt onder economische crisis

Of het nu gaat om rugby, hockey, tennis of voetbalondergronden; nergens ter wereld vind je een grotere concentratie van velden die gekeurd moeten worden dan in Europa. Het is dan ook niet verwonderlijk dat veel van de keuringsinstanties een Europese oorsprong hebben. Een woordvoerder van Fifa verklaart de grote invloed van Europese testinstituten als volgt: 'Europese bedrijven hebben een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling van kunstgras voor voetbal. Daarbij hebben ze zich laten bijstaan door kennis van onder meer onderzoeksinstituten en universiteiten. Het is daarom te begrijpen dat deze laatste groep zich, net als producten van kunstgras

voor voetbal, ook een positie hebben verworven op de markt.' Ton Jans van SGS Intron merkt op als verklaring voor de nadrukkelijke aanwezigheid van instanties uit de Benelux: 'Het is een maatschappelijke trend dat alles gecertificeerd moet worden. De kwaliteitswaarborging is in Nederland erg hoog. Ik zou het bijna uniek willen noemen.' SGS Intron houdt zich pas sinds 2010 bezig met het keuren van sportvelden. 'Het is voor ons een nichemarkt,' erkent Jans. Maar toegang krijgen tot die markt was niet zo eenvoudig. 'Kiwa Isa Sport had destijds een monopolie. Je zag in de bestekken vaak staan dat het veld goedgekeurd moest worden door Isa Sport omdat er voorheen

Van de verschillende testinstituten die door de internationale sportbonden zijn geaccrediteerd om ondergronden te keuren, komen er maar liefst drie uit de Benelux. Maakt het dat niet lastig in een markt die onder druk staat?

Auteur: Guy Oldenkotte

geen andere instantie was. Dat maakte het voor ons lastig. Tegenwoordig schrijft men echter in een bestek dat een veld gekeurd moet worden door een gecertificeerde instantie.' Zowel Jans als zijn collega bij Isa Sport, Ties Joosten, erkennen dat de markt voor sportvloeren onder druk staat. Dat heeft ook z'n weerslag op het accrediteren. 'In 2010 werden er nog 240 kunstgrasvoetbalvelden aangelegd,' zegt Joosten. 'Dit jaar komen we uit op slechts 140.' Joosten verwacht dat daar pas in 2017 een ommekeer in komt. 'Gemeenten geven minder geld uit aan accommodaties omdat er minder geld binnenkomt bij het grondbedrijf.' Het feit dat het nieuwe kabinet middelen wil

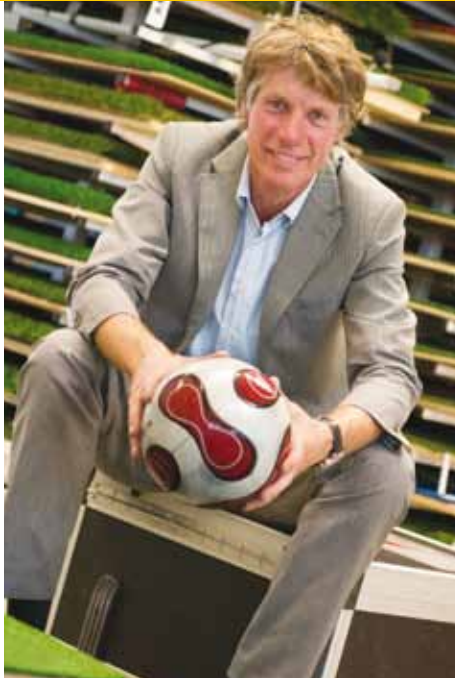
Ton Jans

'Wij vrezen dat het met onderhoud niet de goede kant op gaat'

vrij maken voor de breedtesport, noemt Joosten echter positief. Het is deels de reden dat Ton Jans daarom wat optimistischer gestemd is over het aantrekken van de markt. Hij verwacht dat de markt al in 2014 gaat aantrekken. Het pessimisme blijft niet alleen beperkt tot Nederland. Ook Stijn Rambour van de Universiteit van Gent, de derde instantie uit de Benelux die namens Fifa de kwaliteit van kunstgrasvelden mag komen vaststellen, ziet ook in België de markt langzaam inzakken. 'Dit jaar zijn er nog verschillende velden aangelegd met het oog op de verkiezingen die dit jaar zijn gehouden. Ik verwacht daarom dat volgende jaar stevige klappen zullen vallen en dat het aantal nieuwe velden beperkt zal zijn.'

Weinig invloed crisis

Hoewel het aantal veldinstallaties is gedaald, claimen zowel Jans als Joosten dat het niet ten koste is gegaan van het marktaandeel van hun organisatie. 'Ons werkvolume is hetzelfde gebleven,' stelt Jans. Volgens Ties Joosten zijn het juist de extra buitenlandse projecten de reden dat Kiwa Isa Sport in omzet min of meer gelijk is gebleven. Omdat het aantal velden in België beperkt is, zegt ook Stijn Rambour dat zijn werklust niet echt te lijden heeft gehad. Wie er wel in de hoek zit

Ties Joosten

waar de klappen vallen, zijn de sportveldenbouwers. Het kleine aantal projecten en de marges zetten hen flink onder druk. Op clementie van de keuringsinstanties hoeven ze echter niet te rekenen. 'We zijn gewend om objectief te beoordelen, of men dat nu wel of niet leuk vindt,' zegt Jans. 'Bij SGS Intron hebben ze wel eens voor hetere vuren gestaan.'

Volgens Joosten zal men ook bij Kiwa Isa Sport niet zwichten voor druk om velden alsnog goed te keuren, mochten ze niet voldoen. 'Daar kun je niet aan beginnen. Dan is het einde zoek.' Joosten is zelfs bereid om een lagere omzet te accepteren dan zich te verlagen tot dergelijke acties.

Stijn Rambour van de Universiteit Gent weigert ook pertinent z'n oren te laten hangen naar de veldenbouwers. Hij neemt echter wel een andere trend waar. 'Wij zien steeds vaker kunstgras-systemen voor voetbal die wel erg zuinig zijn gebouwd. Waar men bijvoorbeeld relatief weinig rubber in heeft gestrooid. Die velden passeren maar net de opleveringstest. Maar ik betwijfel of ze na een jaar nog voldoen.' Rombouts voelt zich ongemakkelijk over deze trend. 'Klanten wordt zo eigenlijk zand in de ogen gestrooid. Een kunstgrasveld zou namelijk minimaal tien jaar moeten voldoen.'

Open markt, maar weinig concurrentie

Testinstituten die door Fifa worden erkent mogen,

Stijn Rambour

in principe, overall ter wereld de kwaliteit van kunstgrasvoetbalvelden vaststellen. Gemeenten en verenigingen kiezen echter vaak, gemakshalve, voor een partij die relatief dichtbij is. Zowel Kiwa Isa Sport, SGS Intron als de Universiteit van Gent beschikken over een Fifa-certificaat. Maar van echte concurrentie is echter geen sprake. 'Alleen Kiwa Isa Sport en de Universiteit van Gent mogen zowel de laboratoriumtesten als de veldtesten uitvoeren. SGS Intron mag alleen de veldtest namens Fifa doen,' zegt de Fifa-woordvoerder. Aanvullende eisen van NOC*NSF maakt, volgens Stijn Rambour, dat de Universiteit van Gent niet kan meestrijden op de Nederlandse markt. 'Om kunstgrasvelden in Nederland te testen moet je ook de onderbouw bekijken. Daar heb je weer een licentie voor nodig van NOC*NSF. Die hebben wij niet.' De combinatie van voorwaarden die aan testinstituten worden gesteld voordat ze in Nederland kunstgrasvoetbalvelden mogen keuren en testen maakt dat Kiwa Isa Sport in Nederland dus stevig in het zadel zit. Vanwege de beperkingen vanuit Fifa mag SGS Intron dus slechts verifiëren of een veld wel voldoet aan de eisen. Stijn Rambour merkte eerder al op dat hij een trend waarneemt die ten koste gaat van de koper.

Controle

Ton Jans van SGS Intron staat er echter niet van te kijken dat sportveldenbouwers steeds 'zuiniger' worden bij de aanleg van een veld. 'Bouwers zullen altijd twee drijfveren nastreven. Dat is de

wens om te voldoen aan de eisen tegen een zo goedkoop mogelijk prijs.' Jans meent dat dit inherent is aan het systeem van beoordelen. 'We werken nu eenmaal met een systeem van toelatingscriteria. Om daar verandering in te brengen moet men of de criteria verhogen, of opnemen in de voorwaarden dat een veld na een X-aantal jaar nog steeds voldoet.' Over wie de regels eventueel moet aanpassen, is Jans duidelijk. 'Wij vinden dat de markt de regels moet bepalen. Wij zullen de naleving vervolgens controleren. Dat werkt zuiverder.' Het controleren van de naleving is ook iets waar Kiwa Isa Sport zich zorgen over maakt, zegt Joosten. Maar dan wel op een ander vlak: 'Wij hebben onlangs contact opgenomen met NOC*NSF en er op aangedrongen dat testinstituten goed beoordeeld moeten worden. Daarnaast zouden wij graag zien dat er een onderzoek gestart wordt om te zien of testinstituten niet 'de binnenbocht' nemen. Joosten wil voorkomen dat de kwaliteit van het testen achteruit gaat. 'Samen met Labosport hebben we een zelfde verzoek ingediend bij Fifa.' Met de toegenomen concurrentie wil Kiwa Isa Sport dus zichtbaar alle processen aanscherpen.

Vrees voor kwaliteitsverlies

De kwaliteitswaarborging van een veld hangt sterk samen met de kwaliteit van het onderhoud. 'Wij vrezen dat dit niet de goede kant op gaat,' erkent Joosten. 'Vanwege bezuinigingsmaatregelen dragen gemeenten het onderhoud

steeds vaker over aan de sportverenigingen. 'Goed onderhoud verlengt de levensduur van een kunstgrasveld en zo kunnen gemeenten per jaar zo'n 20 duizend euro besparen.' Joosten vreest dat de kennis en expertise daarvoor bij de sportverenigingen ontbreekt. Ook in België is er schijnbaar nog altijd een groot gebrek aan kennis. 'Gemeenten onderhouden kunstgrasvelden nauwelijks,' zegt ook Stijn Rambour.

'Joosten ziet het voor zich dat clubs zelf meetapparatuur aanschaffen'

De kwaliteit van de natuurgrasvelden gaat volgens Joosten achteruit. Kiwa Isa Sport zou daarom graag zien dat de natuurgrasvelden 'procesmatig' worden getest. 'Op dit moment zijn we al bezig met het opstellen van richtlijnen om natuurgrasvelden via een proces te certificeren.' Voor kunstgras voetbalvelden ziet Joosten de situatie voor zich dat clubs zelf meetapparatuur aanschaffen om zelfstandig de kwaliteit van bestaande velden te kunnen bewaken. 'Die gegevens moeten dan via een website worden ingevoerd in een database. Vervolgens kunnen wij de club dan voorzien van een advies.' Een dergelijk systeem draait al onder de paraplu van Fifa. Dat wordt echter nauwelijks gebruikt. Kiwa Isa Sport werkt daarom aan een eigen systeem. 'Wij koppelen ons systeem aan andere informatiebronnen waardoor er meer kennis over een veld beschikbaar is op basis waarvan wij kunnen adviseren.' Het idee klinkt aantrekkelijk maar zal, naar verwachting, pas in maart volgend jaar live gaan. Hopelijk zal 2013, na twee magere jaren, wederom een jaar van voorspoed zijn voor wat betreft kunstgras. Vaststaat dat clubs en gemeenten de winnende partijen zijn. Misschien zal van een prijsoorlog tussen testinstituten geen sprake zijn; wel zullen ze potentiële klanten nog meer willen paaien. Daar zal men zeker niet slechter van worden.

Vanaf januari 2013 zal ook Sports Labs zich nadrukkelijker op de Benelux-markt gaan richten. Namens het van oorsprong Schotse testinstituut gaat Yannick Peij vanuit Gent in België nadrukkelijk de Noord-Europese markt bewerken. 'Velden in landen die vanuit Schotland eenvoudig te bereiken zijn, zullen door Sports Labs in Schotland worden getest. Landen in Noord-West Europa zal ik echter vanuit Gent bestrijken.' Zie voor een artikel over dit nieuwe testinstituut blz. 29.